

Rozvojový plán obce Červenica

2024 - 2030

v rámci Národného projektu Rozvojové tímy I. podporeného Európskym sociálnym fondom+

Verzia 1.0

Obsah

Úvod.....	3
1 PREZENTÁCIA OBCE.....	4
1.1 Základné údaje o obci.....	4
1.2 História obce.....	5
1.3 Prírodné pomery.....	6
1.4 Kvalita životného prostredia.....	6
1.5 Ochrana ovzdušia.....	6
1.6 Odpadové hospodárstvo.....	6
1.7 Obyvateľstvo – demografická štruktúra.....	7
1.8 Služby.....	7
1.9 Zamestnanosť obyvateľov obce.....	8
2 ZAPOJENIE VEREJNOSTI DO PRÍPRAVY RPO PROSTREDNÍCTVOM KOMUNITNÝCH FÓR A FOKUSOVÝCH SKUPÍN.....	9
2.1 Výber hlavných členov fokusových skupín (ďalej FS).....	9
2.2 Fokusové skupiny.....	9
2.3 Tvorba SWOT analýzy.....	10
2.4 Zoznam členov fokusovej skupiny.....	11
3 ANALYTICKÁ ČASŤ.....	12
3.1 Analýza súčasného stavu.....	12
3.1.1 Prvé stretnutie fokusovej skupiny - úvod.....	14
3.1.2 Druhé stretnutie fokusovej skupiny - Oblasť vzdelávania.....	14
3.1.3 Tretie stretnutie fokusovej skupiny - Oblasť zamestnanosť a protirómsky rasizmus.....	16
3.1.4 Štvrté stretnutie fokusovej skupiny - Oblasť zamestnanosti.....	17
4 STRATEGICKÁ ČASŤ – VÍZIA, CIELE A PRIORITY.....	18
4.1 Vízia obce Červenica v roku 2030.....	18
5 PROGRAMOVÁ ČASŤ – OPATRENIA A PLÁNOVANÉ PROJEKTY.....	20
5.1 Prierezové opatrenia.....	20
6 REALIZAČNÁ ČASŤ.....	23
6.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie RPO.....	23
6.1.1 Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii RPO.....	23
6.1.2 Popis postupov organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie.....	23
6.2 Indikatívny finančný plán realizácie RPO.....	25
7 MONITOROVANIE A HODNOTENIE.....	26
ZÁVER.....	27
ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK.....	28
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY.....	29

ÚVOD

Obec Červenica je otvorená všetkým výzvam a príležitostiam, ktoré prispievajú k rozvoju našej spoločnosti a skvalitneniu životnej úrovne našich občanov.

Obec aktívne pracuje na zlepšení všetkých oblastí života. Okrem zabezpečenia technickej a rozvoja občianskej vybavenosti je obec tiež zapojená do Národného projektu Rozvojové tímy I. (ďalej “NP RT I.”), a to s účinnosťou od 1. októbra 2023. Cieľom projektu je zabezpečiť vzájomnú previazanosť tzv. mäkkých aktivít v oblasti vzdelávania, bývania, zamestnanosti a protirómskeho rasizmu s tzv. tvrdými aktivitami zameranými na nevyhnutné infraštruktúrne opatrenia a investície potrebné na zlepšenie životnej úrovne celej obce (napr. výstavba a rekonštrukcia vodovodov, budovanie stokových sietí a čističky odpadových vôd - (ďalej ČOV) a.p.) K povinným členom Rozvojového tímu (ďalej RT), ktorí okrem kvalifikačných predpokladov musia spĺňať aj podmienku bezúhonnosti, patria: Rozvojový pracovník plánovania, Sociálny pracovník, Rozvojový pracovník pre pracovné poradenstvo, Rozvojový pracovník pre mládež, Rozvojový pracovník pre bývanie, Nenementorka a Nene.

RT sa podieľa na príprave a vyhotovení Rozvojového plánu obce (ďalej RPO), ktorý je komplexným a strategickým strednodobým dokumentom identifikujúcim potreby obce, stanovuje ciele a stratégie na zlepšenie životných podmienok obyvateľov a rozvoj obce ako celku. Tvorbe tohto dokumentu predchádzalo mapovanie, z ktorého vzišli demografické údaje o počte obyvateľov, údaje v oblasti vzdelania, bývania a zamestnania v obci.

RPO vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje ich predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami na jej zabezpečenie. Konceptne a systémovo analyzuje súčasnosť a určuje budúcnosť rozvoja spolu s plánovanými investičnými projektami a finančným plánom na ich zabezpečenie. Súčasťou rozvojového plánu obce je aj akčný plán v prílohe tohto dokumentu. Veríme, že dokument prispeje k naplneniu strategických cieľov obce Červenica, a že bude plnohodnotným dokumentom k činnostiam, ktoré prispievajú k rozvoju našej obce.

Spracovala: Mgr. Jadvišová Dominika

1 PREZENTÁCIA OBCE

V nasledujúcej časti predstavíme základné údaje o predkladanom Rozvojovom pláne obce Červenica (ďalej RPO) a poskytneme základné údaje o obci, jej stručnú históriu, prírodné pomery, životné prostredie, odpadové hospodárstvo, demografickú štruktúru, služby a zamestnanecké pomery obyvateľov obce.

Tabuľka č. 1: Základné údaje o Rozvojovom pláne obce Červenica na 2024 – 2030

Názov:	Rozvojový plán obce Červenica na 2024 – 2030
Územné vymedzenie:	obec Červenica
Územný plán obce:	Nie
Prvá písomná zmienka:	1409
Dátum schválenia RPO:	.07.2024
Dátum platnosti:	od .7.2024 do 30.9.2030
Publikovaný verejne:	.7.2024

Zdroj: vlastné spracovanie, 2024

1.1 Základné údaje o obci

Obec Červenica sa nachádza v Slanských vrchoch na východe Slovenska v Prešovskom kraji v regióne Šariš. Demografické údaje o obci sú uvedené v tabuľke č. 2.

Tabuľka č.2: Základné údaje o obci

Samosprávny kraj:	Prešovský
Okres:	Prešov
Región:	Šariš
Nadmorská výška obce:	578 m.n.m
Rozloha katastra:	17,8 km ²
Počet obyvateľov podľa SODB 2021:	1033
Starosta obce:	Marián Zeleňák

Zdroj: vlastné spracovanie, 2024

1.2 História obce

Obec Červenica bola založená v polovici 14. storočia na zákupnom práve. Obec je doložená z roku 1427 ako Vereswagas, neskôr ako Czerwenicza (1773), Čerwenica (1786). Nachádza sa v Slanských vrchoch východného Slovenska. V roku 1427 bola súčasťou majetku Jána Kecera. Mala 62 port. V 18. storočí patrila kráľovskej komore. V 16. až 18. storočí sa tu ťažila ortuť. Koncom 18. storočia mala obec rozsiahle ihličnaté lesy a rybníky. Obyvatelia boli roľníci a drevorubači. Koncom 19. storočia bol už chotár odlesnený, obec mala početné osady a záhrady. V roku 1787 mala obec 69 domov a 503 obyvateľov (početní želiari), v roku 1828 mala 70 domov a 536 obyvateľov. Od 18. storočia do roku 1922 sa na Dubníku doloval opál.

V roku 1900 štrajkovali baníci a v roku 1910 bolo založené potravné družstvo. Po zastavení prác v opálových baniach obyvatelia pracovali v poľnohospodárstve, v lesoch a na miestnej pile. Počas SNP (Slovenského národného povstania) pôsobili v chotári partizánske skupiny. JRD (Jednotné roľnícke družstvo) bolo založené v roku 1959 a v roku 1964 bolo zlúčené s JRD Lučina pod názvom JRD Dubník so sídlom v Červenci.

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 1. časť

Ako sa uvádza v PHSR obce, Červenica vznikla na území Veľkého lesa v 14. storočí. O Červenci sa prvý raz dozvedáme v roku 1409, keď boli stíhaní viacerí šarišskí poddaní, medzi nimi aj jeden z Července, za krádež a tuláctvo. V písomných prameňoch z 15. a 16. storočia sa táto dedina vyskytuje len v maďarskom názve „Veresvages“, čo znamená Červená Poruba. Názov je odvodený od červeného sfarbenia skál v okolí obce. V 14. storočí bol v Červenci postavený murovaný gotický kostol, zasvätený sv. Mikulášovi.

V 15. storočí bola Červenica najľudnatejšou dedinou vo svojom okolí a patrila k najväčším aj v Šarišskej stolici. V druhej polovici 16. storočia sa Červenica veľmi vyľudnila. Súpis z roku 1578 uvádza 11 sedliakov a 2 železiarov. Z prelomu 16. a 17. storočia sú najstaršie správy o hľadaní opálov v blízkosti Července, avšak výskyt opálu a jeho hľadanie sa predpokladá už skôr. Červenická škola bola postavená roku 1904 rím. - katolícka a nová štátna škola roku 1965. 1.7.2002 Obecný úrad v Červenci zriadil Základnú školu v Červenci ako školu s právnou subjektivitou.

1.3 Prírodné pomery

Ako sa uvádza v PHSR obce, Červenica je obkolesená zo severu a z východu pásom zalesnených vrchov, ktoré patria do geomorfologického celku Slanské vrchy, do podcelku Šimonka a časti Lúčinská kotlina. Slanské vrchy dosahujú najvyššiu nadmorskú výšku práve v masíve kóty Šimonka severne od riešeného katastra (1 092,0 m n. m.). Vodný tok Jedľovec, ktorý preteká obcou Červenica, pramení na východnom svahu Tancošky (845,0 m n. m.) v oblasti Libanky - bývalej ťažby drahého opálu a ktorý sa v obci Opiná vlieva ako ľavostranný prítok do vodného toku Olšava.

1.4 Kvalita životného prostredia

Kvalita životného prostredia je kľúčová pre existenciu ľudstva. Európska únia sa sústreďuje na elimináciu negatívnych vplyvov na životné prostredie a napravovanie minulých škôd. Šiesty environmentálny akčný program s názvom Životné prostredie 2010: Naša budúcnosť, naša voľba vymedzuje ciele ako zmena klímy, ochrana prírody, zdravie a správne využívanie zdrojov. Obce sú kľúčovým prvkom v napĺňaní týchto cieľov.

1.5 Ochrana ovzdušia

Zákon č. 478/2002 Z. z. zohľadňuje dôležitosť ochrany ovzdušia v obci pred znečistením. Vymedzuje znečisťujúce látky, zdroje znečistenia a zodpovednosti jednotlivcov aj firiem. Veľké zdroje znečistenia, s tepelným výkonom 50 MW a viac, ovplyvňujú kvalitu ovzdušia najvýraznejšie. Avšak nielen priemyselné odvetvia, ale aj menšie zdroje prispievajú k celkovému znečisteniu. Nárast automobilovej dopravy navyše zvyšuje záťaž ovzdušia, čím sa stáva jedným z významných zdrojov znečistenia.

1.6 Odpadové hospodárstvo

V obci je systém zberu odpadov prispôsobený potrebám obyvateľov a v súlade so Zákonom o odpadoch. Nakladanie s odpadmi je v obci Červenica riešené prostredníctvom zmluvy s firmou KOSIT a.s. Rastislavova 98, 043 46 Košice, ktorá vykonáva zber komunálneho odpadu 2x do mesiaca a separovaného odpadu papier, sklo, zmiešané plasty, pet fľaše, elektronický odpad, kovové obaly, pneumatiky, tetrapaky a nebezpečný odpad, ktorý je vykonávaný podľa harmonogramu zberu v obci na daný rok. Každá domácnosť má

svoje kuka nádoby na separovanie odpadu. Množstvo vyprodukovaného odpadu v obci stúpa, preto sa obec snaží motivovať obyvateľov k jeho separácii, čo by pomohlo celoplošne zvýšiť percento recyklovateľného materiálu.

1.7 Obyvateľstvo – demografická štruktúra

Tabuľka č.3: Štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia, rok 2021

Muži	Ženy	Spolu
517	516	1033

Zdroj: SODB, 2021

Červenica eviduje k 31. decembru 2021 podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021 spolu 1033 obyvateľov. K 31.12.2023 mala obec 1126 obyvateľov (567 mužov a 559 žien), z ktorých je 934 Rómov (472 mužov a 462 žien).

Zdroj: evidencia obyvateľov obce Červenica, 2023

V porovnaní s rokom 2011-2021 podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021 dochádza k postupnému nárastu počtu obyvateľov.

Tabuľka č. 4: Štruktúra národnosti obyvateľov obce

Celkový počet obyvateľov obce	Počet Rómov	Podiel Rómov (%)	
SODB 2011	883	354	40,1 %
ARK 2013	880	602	68,4%
ARK 2019	776	501-600	71%-80%
SODB 2021	1033	69	6,69%

Zdroj: SODB 2011,2021, ARK 2013,2019, vlastné spracovanie, 2024

1.8 Služby

V obci sa nenachádza žiadna stredná ani vysoká škola. Študenti stredných škôl a učilíšť dochádzajú za vzdelaním do mesta Prešov. V obci sa nenachádza ambulancia praktického lekára pre dospelých ani ambulancia praktického lekára pre deti a dorast. V obci Červenica nie je prevádzkovaná žiadna lekáreň, najbližšie dostupné lekáreň sa nachádzajú v okresnom meste Prešov. Lekárska služba prvej pomoci je lokalizovaná v areáli Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana Prešov. V obci Červenica sa nachádzajú

potravinu Coop Jednota a taktiež pošta, ktorá sídli v budove obecného úradu. V obci Červenica sa nenachádza žiadne zariadenie sociálnej starostlivosti. Obec zabezpečuje aj správu cintorínov a hrobových miest. Miestny cintorín je situovaný v okrajovej polohe vo východnej časti obce. Problémom zostáva chýbajúci Dom smútku. Bezpečnosť obyvateľov a ochrana majetku a osôb je zabezpečovaná prostredníctvom Obvodného oddelenia Policajného zboru SR Drienov. Moderným kamerovým systémom je zabezpečený areál Základnej školy, pričom tento 24 hodín denne monitoruje a nahráva akýkoľvek pohyb v blízkosti areálu školy. V obci Červenica sa nachádza aj Dobrovoľnícky hasičsky zbor. V obci sa nachádza aj sociálny podnik v ktorom pracujú 9 zamestnanci, 7 mužov z toho 6 sú Rómovia, ktorý pracujú na výstavbe miestnej materskej škôlky a 1 žena (Rómka), ktorá je zamestnaná ako kuchárka. Obec má svoj obecný úrad v ktorom sa nachádza aj obecná sála. Obec Červenica, okrem Základnej školy, nie je zriaďovateľom žiadnych ďalších obecných organizácií. Najvýznamnejším subjektom pôsobiacim v poľnohospodárstve je AGROS-Červenica, spol. s.r.o. Najvýznamnejším subjektom pôsobiacim v poľnohospodárstve je Pozemkové spoločenstvo URBÁR ČERVENICA.

1.9 Zamestnanosť obyvateľov obce

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo pracuje v podnikoch a službách v susedných obciach, resp. dochádzajú denne za prácou do okresného mesta Prešov a Košice. Malá časť obyvateľov dochádza za prácou do zahraničia. V obci sú prevažne zamestnaní muži. Obec ponúka obyvateľom obce možnosť zamestnať sa v Obecnom podniku Červenica. Tento podnik zamestnáva prevažne mužov, ktorí sa venujú stavebným prácam, avšak sú zamestnané aj ženy, ktoré sa venujú pozícii ako kuchárka v kuchyni. Obec má k dispozícii informácie o zamestnaní svojich občanov prostredníctvom údajov z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Prešove, ktorý vedie evidenciu uchádzačov o zamestnanie (tento údaj však nezahŕňa celkový počet nezamestnaných z dôvodu chýbajúcich údajov o dobrovoľne nezamestnaných). Taktiež nie je k dispozícii údaj o počte osôb pracujúcich v zahraničí.

2 ZAPOJENIE VEREJNOSTI DO PRÍPRAVY RPO PROSTREDNÍCTVOM KOMUNITNÝCH FÓR A FOKUSOVÝCH SKUPÍN

Pri príprave a spracovaní RPO zohrávala kľúčovú úlohu participácia verejnosti. Verejnosť bola zapojená formou diskusie na 1. komunitnom fóre (ďalej KF), čo zabezpečilo relevantnosť a efektívnosť výsledného dokumentu. Konkrétne kroky zapojenia verejnosti boli nasledovné:

1) Pozvanie a účasť: Obyvatelia obce boli pozvaní na 1.KF, ktoré bolo zorganizované za účelom identifikácie hlavných problémov obce. 1.KF sa konalo v obci dňa 21.2.2024. Na toto fórum boli pozvaní všetci obyvatelia obce, aby sa zabezpečilo, že sa do procesu budú môcť zapojiť ľudia z rôznych spoločenských a vekových skupín.

2) Identifikácia problémov: Počas KF obyvatelia diskutovali a identifikovali pálčivé problémy, ktorým obec čelí. Tieto diskusie poskytli cenné informácie o konkrétnych potrebách a záujmoch komunity, čím sa zabezpečilo, že ďalšie kroky budú zamerané na skutočné problémy obyvateľov obce.

2.1 Výber hlavných členov fokusových skupín (ďalej FS)

Po KF boli vybraní hlavní členovia FS podľa oblastí záujmu, ktorí sa zapojili do fokusových skupín. Títo ľudia mali v obci zastúpenie podľa rôznych oblastí, čo zabezpečilo široké spektrum názorov a skúseností. Výber účastníkov bol zameraný na zabezpečenie reprezentatívnosti rôznych sektorov a skupín v obci.

2.2 Fokusové skupiny

Fokusové skupiny sú efektívnym nástrojom na získavanie hĺbkových informácií a pochopenie názorov, potrieb a postojov rôznych skupín ľudí na konkrétne témy. Cieľom je získať kvalitné údaje, ktoré môžu byť použité na rozhodovanie, plánovanie a zlepšovanie rôznych oblastí, ako napríklad vzdelávanie, bývanie, infraštruktúra a sociálne služby. Organizujú sa vo forme riadených diskusií, ktoré moderuje facilitátor. Výsledkom týchto stretnutí je swot analýza za každú prezentovanú oblasť.

FS sa konali v obci štyrikrát. Prvá FS sa uskutočnila dňa 14.3.2024, na tomto

úvodnom stretnutí boli zúčastení informovaný o tom čo je cieľom týchto fokusových skupín a aké ďalšie témy sa budú rozoberať na nasledujúcich stretnutiach. Prezentovali sa aj ciele a vízie obce na 6 rokov, ktoré budú spracované aj v tomto strategickom dokumente. 2. FS sa realizovala dňa 21.3.2024, kde sa diskutovalo o oblasti vzdelania a protirómskeho rasizmu. Identifikovali sa silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia v spomínanej oblasti. 3. FS sa konala 26.3.2024 a jej cieľom bolo prediskutovanie témy bývania. Podobne ako na predchádzajúcich fokusových stretnutiach sa prítomní vyjadrili k silným a slabým stránkam obce a navrhli aktivity podporujúce príležitosti a ohrozenia v danej oblasti. Posledná, 4. FS v termíne 4.4. 2024 sa zaoberala problematikou zamestnanosti, identifikovali sa silné a slabé stránky obce a príležitosti a ohrozenia v spomínanej oblasti.

2.3 Tvorba SWOT analýzy

Stretnutia FS sa konali s cieľom vytvoriť SWOT analýzu v konkrétnych oblastiach. SWOT analýza sa zameriavala na identifikáciu silných stránok, slabých stránok, príležitostí a hrozieb v nasledovných oblastiach.

Bývanie: Diskusie sa zameriavali na dostupnosť a kvalitu bývania, problémy s infraštruktúrou a možnosti rozvoja nových bytových jednotiek na vysporiadaných pozemkoch.

Zamestnanie: Analyzovala sa situácia na trhu práce, dostupnosť pracovných miest, problémy spojené s nezamestnanosťou a možnosti na podporu podnikania a tvorby nových pracovných príležitostí.

Vzdelávanie: Skupiny sa venovali analýze kvality vzdelávacích inštitúcií, prístupnosti vzdelávania pre rôzne vekové skupiny a identifikovali potreby v oblasti vzdelávacích programov a iniciatív.

Protirómský rasizmus: Diskutovalo sa o problémoch súvisiacich s diskrimináciou a rasizmom voči rómskej komunite, identifikovali sa spôsoby, ako zlepšiť vzťahy medzi komunitami a podporiť inklúziu a rovnosť.

Do procesu spracovania a pripomienkovania RPO boli zahrnutí všetci relevantní partneri aktívni v obci. Táto spolupráca zabezpečila, že dokument reflektuje potreby a záujmy širokého spektra spoločenských a ekonomických subjektov.

2.4 Zoznam členov fokusovej skupiny

Členovia fokusových skupín zahŕňali zástupcov podľa oblasti záujmov, aby sa dosiahla čo najväčšia diverzita názorov a skúseností. Zoznam členov FS je uvedený v nasledujúcej tabuľke č. 5.

Tabuľka č.5: Zoznam členov fokusových skupín

Poradové číslo	Titul, meno a priezvisko	Oblasť záujmu, pozícia
1	Mgr. Katarína Beňová	Zástupca školy, zástupkyňa ŽŠ
2	Renáta Mačová	Zástupca rodičov, obyvateľka obce
3	Marián Zeleňák	Zástupca samosprávy, starosta obce
4	Marta Pavlinská	Zástupca samosprávy, administratívna prac.
5	Rudolf Švec	Zástupca podnikateľského prostredia, podnikateľ
6	Slavomír Polaščák	Zástupca DHZ, člen DHZ
7	Dezider Mačo	Zástupca Rómov, obyvateľ obce
8	Mgr. Dominika Jadvišová	Zástupca NP RT I., RPP
9	Tatiana Husárová	Zástupca AOZ, asistent podpory zdravia
10	Adam Tancoš	Zástupca poslancov OcÚ, obyvateľ obce
11	Samuel Zeleňák	Zástupca mládeže, obyvateľ obce
12	Mgr. Agáta Čisárová	Zástupca ÚSVRK, regionálna koordinátorka
13	Jozef Juraško	Zástupca cirkvi, kňaz
14	Stanislav Sameľ	Zástupca seniorov, dôchodca
15	Viera Mičková	Zástupca urbariátu

Zdroj: vlastné spracovanie, 2024

Zapojením širokého spektra aktérov sa dosiahlo, že RPO je výsledkom participatívneho procesu, ktorý zohľadňuje rôznorodé potreby a ciele celej komunity. Týmto spôsobom sa zabezpečila vyššia akceptácia a podpora dokumentu zo strany verejnosti a socioekonomických partnerov.

3 ANALYTICKÁ ČASŤ

Nasledujúca časť je venovaná analýze súčasného stavu v kľúčových oblastiach. Predkladané údaje vychádzajú z mapovania, ktoré prebiehalo v období október, november 2023, január, február, marec 2024 a prebiehalo formou pološtrukturovaných rozhovorov.

Rozhovory viedli s obyvateľmi všetci pracovníci RT v teréne v obci, v rómskej osade, v priestoroch RT a boli smerované na jednotlivé skupiny obyvateľov a to na dospelých, seniorov, deti a mládež. U deti a mládeže boli otázky nasmerované na trávenie voľného času, na to čo im v obci chýba a čo by zmenili. U dospelých respondentov boli otázky zamerané na zistenie potrieb a problémov občanov, na oblasť zamestnanosti, vzdelania a bývania.

3.1 Analýza súčasného stavu

Z výsledkov mapovania vzišli 3 fundamentálne oblasti, ktoré je potrebné zlepšiť a na ktoré je potrebné sa zamerať v RPO: zamestnanosť, vzdelávanie a bývanie.

Tabuľka č. 6: Oblasť zamestnanosť

Zamestnanosť	Celkový počet obyvateľov	Počet ekonomicky aktívnych obyvateľov	Počet SZČO	Počet s.r.o	Počet nezamestnaných	Veková kategória najviac ohrozená nezamestnanosťou
Celkový počet	1126	393	31	1	183	od 40 – 55 r
Nerómovia	192	94	6	0	13	od 40 – 55 r
Rómovia	934	299	25	1	170	od 40 – 55 r

Zdroj: vlastné spracovanie, 2024

Prvou záujmovou oblasťou je zamestnanosť. Ako je vidieť v tabuľke č. 6, v obci je 393 ekonomicky aktívnych obyvateľov. Nezamestnaných je v počte 183, z toho je 13 Nerómov, 170 Rómov, najviac vo vekovej kategórii od 40 – 55 rokov. V obci je registrovaných 31 SZČO, z toho sú 25 Rómovia a 1 Róm má s.r.o.

Tabuľka č. 7: Oblasť vzdelávania

Vzdelávanie	MŠ v obci	Základné vzdelanie	Stredoškolské bez maturity	Stredoškolské s maturitou	Vyššie odborné vzdelanie	Vysokoškolské vzdelanie
Celkový počet	21	491	241	55	7	16
Nerómovia	2	25	35	41	5	12
Rómovia	19	466	206	14	2	4

Zdroj: vlastné spracovanie, 2024

Druhou kľúčovou oblasťou je oblasť vzdelávania. V tabuľke č. 7 je uvedené rozdelenie obyvateľov podľa dosiahnutého vzdelania. Pokiaľ ide o vzdelanostnú úroveň, so základným vzdelaním je 491 obyvateľov, 55 obyvateľov má stredoškolské a 16 obyvateľov má vysokoškolské vzdelanie.

Ako sa uvádza v PHSR obce Červenica v obci sa nachádzajú dve školské zariadenia. Základná škola v Červenci a špecifické školské zariadenie Evanjelická spojená škola internátna (organizačné zložky Evanjelická špeciálna materská škola, Evanjelická špeciálna základná škola internátna pre hluchoslepé deti internátna a Evanjelická praktická škola internátna), ktorej zriaďovateľom je Dištriktuálne presbyterstvo Východného dištriktu Evanjelickej cirkvi a. v. Evanjelická špeciálna základná škola internátna pre hluchoslepé deti poskytuje výchovu a vzdelávanie hluchoslepým deťom, ktoré majú súčasne postihnutý zrak a sluch, ku čomu sa môže pridružiť aj telesné, mentálne či iné postihnutie. Do školy sú prijímané deti vo veku od troch rokov, ich dochádzka končí v osemnástom roku života.

Momentálne v obci Červenica prebieha výstavba materskej školy a dočasná trieda materskej školy sa nachádza v priestoroch ZŠ.

V školsko roku 2023/2024 navštevuje ZŠ s MŠ spolu 221 detí. ZŠ navštevuje 199 rómskych detí. MŠ navštevuje 21 detí, z toho sú 2 deti nerómskeho pôvodu a 19 detí rómskeho pôvodu.

Tabuľka č. 8.: Oblasť bývania

Bývanie	Celkový počet rodinných domov	Celkový počet bytových domov	Plánované územie na výstavbu	Nelegálne stavby
Celkový počet	97	14	0	28
Nerómovia	50	0	0	0
Rómovia	47	14	0	28

Zdroj: vlastné spracovanie, 2024

Obyvatelia obce bývajú v rodinných domoch, ktorých počet je 97, z toho v 47 domoch žijú Rómovia. V obci sa nachádza 1 bytovka so 6 bytmi a 13 bytových domov so 47 bytmi, ktoré slúžia ako sociálne nájomné byty. V obci sa nachádzajú aj nelegálne stavby (28), nakoľko pozemky pod týmito rodinnými domami nie sú vysporiadané.

3.1.1 Prvé stretnutie fokusovej skupiny - úvod

Na úvodnom stretnutí, ktoré sa uskutočnilo 14. marca 2024, boli účastníci informovaní o tom, ako budú prebiehať fokusové skupiny a čo bude ich obsahom, aké témy sa budú na nasledujúcich stretnutiach riešiť a boli oboznámení s tým, aké sú tieto stretnutia dôležité a že výstupy z týchto stretnutí budú zapracované v rozvojovom pláne obce. Prezentovali sa ciele obce a vízia na nasledujúcich šesť rokov, ktoré budú súčasťou strategického dokumentu.

3.1.2 Druhé stretnutie fokusovej skupiny - Oblasť vzdelávania

Dňa 21. marca 2024 sa uskutočnilo stretnutie 2. fokusovej skupiny, na ktorom sa diskutovalo o oblasti vzdelávania v našej obci. Všetky navrhnuté postrehy boli zapracované do swot analýzy. Na stretnutí sa zúčastnili členovia fokusovej skupiny, ktorí identifikovali silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia vzdelávacieho systému. Na stretnutí sa venovala pozornosť všetkým týmto aspektom.

Diskutovalo sa možnosti na zlepšenie kvality vzdelávania v miestnych školách, podpora mimoškolských aktivít a kultúrnych podujatí, o nedostatku priestorov k tráveniu voľného času detí a mládeže. Identifikovali sa potreby a príležitosti pre rozvoj a modernizáciu vzdelávacieho systému, udržateľnosť žiakov na školách – mentoring a iné. V závere členovia fokusovej skupiny navrhli niekoľko opatrení na zlepšenie aktuálnej situácie a zvýšenie kvality vzdelávania v obci.

Zo swot analýzy vyplýva potreba zlepšenia podmienok počas vyučovania (chýbajúca telocvična a jedáleň) a vytvorenie priestoru na mimoškolské a voľnočasové činnosti, kde by mohli deti a mládež aktívne a zmysluplne tráviť voľný čas. Príležitosťou na zlepšenie je aj novovzniknutý rozvojový tím pôsobiaci v obci, ktorého pracovníci môžu byť nápomocní pri príprave na školské vyučovanie, pri realizácii mimoškolských aktivít, ako aj kariérnym poradenstvom žiakom končiacich ročníkov ZŠ a pomocou pri výbere SŠ.

SWOT ANALÝZA

PRE OBLASŤ VZDELÁVANIE A PROTIRÓMSKY RASISZMUS

Silné stránky	Slabe stránky
<ul style="list-style-type: none"> - ZŠ v obci 1-9 roč. - Jednosmenná prevádzka - Dočasná MŠ (elokované pracovisko) - Kvalifikovaní učitelia v MŠ a ZŠ - Pedagogickí asistenti - Začlenenie žiakov (nie sú špeciálne triedy) - Psychológ a výchovná poradkyňa na ZŠ - Záujmová činnosť v ZŠ - Multifunkčné ihrisko (využitie MŠ a ZŠ aj mimoškolská činnosť) 	<ul style="list-style-type: none"> - MŠ nie je pod správou obce - Nezáujem rodičov v rade školy - Chýbajúci pedagogickí asistenti v MŠ - Zhoršená dochádzka v MŠ a ZŠ - Chýbajúca telocvična a jedáleň v ZŠ - Chýbajúce detské ihrisko - Psy na školskom dvore - Nezáujem rodičov o ďalšie vzdelávanie detí na SŠ (chýbajúca podpora a motivácia od rodičov) - Nedostatok vhodného oblečenia vzhľadom k ročnému obdobiu (chorobnosť) - Záškoláctvo
Príležitosti	Opatrenia
<ul style="list-style-type: none"> - Pedagogickí zamestnanci - Kariérne poradenstvo - RT- pomoc pri príprave na školské vyučovanie, realizovanie mimoškolských aktivít- krúžkov 	<ul style="list-style-type: none"> - Jazyková bariéra v MŠ a 1. ročníku ZŠ - Kyberšikana v ZŠ aj mimo ZŠ - Zlé správanie detí a mládeže k starším - Nezamestnanosť

Zdroj: vlastné spracovanie, 2024

3.1.3 Tretie stretnutie fokusovej skupiny - Oblasť zamestnanosť a protirómsky rasizmus

Dňa 26. apríla 2024 sa konalo stretnutie 3. fokusovej skupiny, na ktorom sa diskutovalo o otázkach bývania a protirómskeho rasizmu, technickej infraštruktúry a životného prostredia v našej obci. Členovia fokusovej skupiny identifikovali silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia v týchto oblastiach. Prediskutovali aktuálne problémy týkajúce sa dostupnosti a kvality bývania v obci. Analyzovali sa možnosti na zlepšenie bytovej situácie, vrátane výstavby nových bytov a výstavby chodníkov a cestnej komunikácie, výstavba zberného dvora, výstavby verejného vodovodu a kanalizácie ako aj vysporiadanie vlastníckych vt'ahov k pozemkom.

SWOT ANALÝZA

PRE OBLASŤ BÝVANIA A PROTIRÓMSKY RASIZMUS

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - PHSR obce - Sociálne nájomné byty - Projekt Dom.ov - Obec je zapojená do NP Rozvojové tímy I. - Obec má vybudované 2/3 vodovodu - Obec má potraviny - Obec zabezpečuje možnosť stravovania - DHZ v obci - Aplikácia Munipolis pre komunikáciu s obyvateľmi obce 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatok nájomných sociálnych bytov (vysoký počet osôb v bytovej jednotke) - Platobná neschopnosť zo strany obyvateľov za sociálne nájomné byty a komunálny odpad - Nedostatok pozemkov na budovanie rodinných domov - Čierne skládky - Nelegálne stavby - Chýbajúca kanalizácia - Chýbajúce chodníky - Nevyhovujúca cestná komunikácia v novej a starej osade - Premnožené hlodavce a šváby - Slabá schopnosť obyvateľov v separovaní odpadu - Sociálne nájomné byty sa nachádzajú v zlom stave (potreba rekonštrukcie) - Túlajúce sa psy po obci, ktoré ohrozujú obyvateľov obce
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Svojpomocné stavenie rodinných domov cez projekt Dom.ov - Odstraňovanie čiernych skládok prostredníctvom RT- RPB - Zapojenie sa do investičných projektov - NP RT-RPB - Vysporiadanie pozemkov 	<ul style="list-style-type: none"> - Zvýšenie poplatkov za odvoz komunálneho odpadu - Ak nebudú odstraňované čierne skládky hrozí výskyt rôznych chorôb

- Vzdelávacie aktivity, ktoré bude organizovať RT na socializáciu obyvateľov (oblasť bývania)	
---	--

Zdroj: vlastné spracovanie 2024

3.1.4 Štvrté stretnutie fokusovej skupiny - Oblasť zamestnanosti

Dňa 4. apríla 2024 sa v obci konalo 4. fokusové stretnutie, ktorého sa zúčastnili členovia rôznych záujmových skupín. Témou diskusie bola problematika zamestnanosti v našej obci. Výsledkom tejto diskusie bola SWOT analýza, ktorá identifikovala silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia v oblasti zamestnanosti. Diskutovalo sa o oblasti zamestnania, pričom sa analyzovali aktuálne pracovné príležitosti v obci, potreby miestneho pracovného trhu. Osobitná pozornosť sa venovala otázkam protirómskeho rasizmu, kde sa diskutovali aktuálne problémy a hľadali sa riešenia na zlepšenie situácie.

Tieto informácie boli zaznamenané počas diskusie a budú slúžiť ako základ pre ďalšie kroky a opatrenia na zlepšenie podmienok v obci. Každé z týchto stretnutí prinieslo hodnotné poznatky a návrhy, ktoré sú zapracované do strategického dokumentu obce. Tým sa zabezpečí, že budúce plány a projekty budú reflektovať potreby obyvateľov obce.

SWOT ANALÝZA

PRE OBLASŤ ZAMESTNANOSŤ A PROTIRÓMSKY RASIZMUS

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Sociálny podnik - Kameňolom Červenica- možnosť zamestnanť sa - Opáľové bane - Štátne lesy a urbariát - Agros-poľnohospodárske družstvo - Manuálna zručnosť - NP RT- RPPP - Možnosť zamestnanť sa v MŠ (momentálne prebieha výstavba) 	<ul style="list-style-type: none"> - Vzdialenosť okresného mesta Prešov - Chýba priame spojenie s okresným mestom Košice - Nízka vzdelanostná úroveň - Nezáujem zamestnávať Rómov (diskriminácia) - Nízke alebo žiadne pracovné návyky - Nedostatok voľných pracovných miest
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - Podpora RT - Zapojenie sa do investičných projektov - Rekvalifikačné kurzy - Doplnenie si vzdelania - Duálne vzdelávanie - Nová legislatíva podporujúca dlhodobo nezamestnaných 	<ul style="list-style-type: none"> - Nezamestnanosť - Exekúcie - Nedostatok financií na začiatok - Diskriminácia- neprijatie zamestnanca z MRK pracovným kolektívom - Nižší plat ako momentálny príjem rodiny

Zdroj: vlastné spracovanie, 2024

4 STRATEGICKÁ ČASŤ – VÍZIA, CIELE A PRIORITY

Po dôkladnej analýze územia nasledovala tvorba vízie, tzn. popis ideálneho výsledného stavu rozvoja obce. Vízia je najvšeobecnejšia definícia rozvoja obce a je podkladom pre stanovenie špecifických cieľov a následne priorít.

Z diskusií počas fokusových skupín, podnetov, nápadov a návrhov jej členov a z výsledkov mapovania a komunitných fór, bola spoločne sformovaná vízia obce, ktorá reflektuje potreby a požiadavky jej obyvateľov.

4.1 Vízia obce Červenica v roku 2030

„Obec Červenica je obec, ktorá má čisté životné prostredie, s fungujúcou infraštruktúrou, s dostupnou MŠ a ZŠ, ktorá bude pod správou obce. V obci je dostatočný priestor na kultúrne, športové a spoločenské vyžitie, ľudia sa vzájomne tolerujú a mladí si budujú legálne príbytky na vysporiadaných pozemkoch.“

Na základe vyššie zadefinovanej vízie obce boli stanovené ciele, ktoré sú uvedené v tabuľke č. 9. Tieto ciele majú za úlohu napomôcť k naplneniu vízie obce a ich stanovenie vychádzalo z výsledkov vlastného mapovania, komunitných fór a fokusových skupín.

Hlavné ciele vyplývajú z kľúčových oblastí potrebných pre rozvoj obce. Ako prvá je oblasť zamestnanosti, kde bolo stanovené za hlavný cieľ zvýšiť zamestnanosť a zamestnateľnosť obyvateľov obce. Druhou oblasťou je oblasť vzdelávania, kde bol stanovený cieľ zvýšiť vzdelanostnú úroveň obce. Poslednou, no rovnako dôležitou, je oblasť bývania a s ním súvisiacej infraštruktúry. Tu bol stanovený ako hlavný cieľ dobudovanie infraštruktúry v obci.

K naplneniu týchto hlavných cieľov boli stanovené čiastkové ciele, ktoré sú uvedené v tabuľke č. 9.

Tabuľka č.9.: Hlavné a špecifické ciele

Prioritná oblasť	Zamestnanosť	Vzdelávanie	Bývanie a Infraštruktúra
Hlavné ciele	1. Zvýšiť zamestnanosť a zamestnateľnosť obyvateľov obce	2. Zvýšiť vzdelanostnú úroveň obyvateľov obce	3. Zabezpečiť dobudovanie chýbajúcej infraštruktúry v obci
Špecifické ciele	1.1 Zapájať sa do vytvárania pracovných príležitostí cez ÚPSVaR PO a znížiť nezamestnanosť o 5%	2.1 Znížiť mieru záškoláctva o 20% prostredníctvom preventívnych aktivít	3.1 Vybudovať verejný vodovod a kanalizáciu
	1.2 Zabezpečiť kvalifikačné a rekvalifikačné kurzy	2.2 Vytvoriť priestor na voľnočasové aktivity a tým znížiť sociálno- patologické správanie hlavne u detí a mladeže	3.2 Vybudovať čističku odpadových vôd 3.3 Rekonštruovať sociálne nájomné byty
	1.3 Poskytovať pracovné poradenstvo prostredníctvom RT		3.3 Vybudovať zberný dvor
			3.4 Odstrániť nelegálne skládky odpadu do roku 2026
			3.5 Vybudovať cesty a chodníky v obci
			3.6 Vysporiadať pozemky v obci
			3.7 Legalizovať čierne stavby
			3.8 Vybudovať detské ihrisko v obci

Zdroj: vlastné spracovanie, 2024

5 PROGRAMOVÁ ČASŤ – OPATRENIA A PLÁNOVANÉ PROJEKTY

Programová časť RPO nadväzuje na strategickú časť a obsahuje najmä zoznam opatrení a projektov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Programová časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej politike na úroveň projektov a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami aktivít obce vykonávaných mimo bežnú činnosť a smerujúcich k plneniu strategického cieľa rozvoja na roky 2024-2030.

Programová časť rozčleňuje opatrenia na čiastkové projekty, ktoré sú členené na jednotlivé aktivity, ktorých naplnenie povedie k naplneniu cieľov jednotlivých projektov. Pre každú z troch prioritných oblastí stratégie rozvoja bol vypracovaný súbor opatrení vedúcich k naplneniu cieľa prioritnej oblasti cez projekty.

5.1 Prierezové opatrenia

Zabezpečenie participatívneho procesu Rómov aj Nerómov je zohľadnené nielen pri tvorbe, ale bude súčasťou aj pri implementácii rozvojového plánu. Súčasťou podpory bude poskytovanie poradenských a sociálnych služieb na podporu integrácie a sociálneho začleňovania rómskych rodín. Rozvojový tím plánuje aj spoluprácu s mimovládnyimi organizáciami, medzinárodnými inštitúciami a inými aktérmi na zdieľanie osvedčených postupov a zdrojov.

Implementácia týchto opatrení by mohla viesť k zlepšeniu životných podmienok a posilneniu sociálneho zahrňovania v obciach, kde žijú Rómovia aj Nerómovia. Je dôležité mať na pamäti, že tento proces bude vyžadovať dlhodobú a trvalú angažovanosť od všetkých zainteresovaných strán.

Na základe zadefinovaných kľúčových oblastí boli stanovené konkrétne opatrenia, projekty a aktivity, ktoré majú viesť k naplneniu týchto cieľov. V tabuľke č. 10 sú uvedené opatrenia pre prioritné oblasti.

Tabuľka č.10.: Prioritné oblasti a opatrenia

Prioritné oblasti a opatrenia		
PO O1	PO O2	PO O3
ZAMESTNANOSŤ	VZDELÁVANIE	BÝVANIE A INFRAŠTRUKTÚRA
Opatrenie 1.1 Rozvoj lokálneho podnikania a zamestnanosti	Opatrenie 2.1 Zlepšenie dostupnosti vzdelávania pre všetky deti z obce	Opatrenie 3.1 Investície do infraštruktúry obce
Opatrenie 1.2 Aktivity na zvýšenie zamestnateľnosti	Opatrenie 2.2 Výbudovanie školskej jedálne v ZŠ Červenica	Opatrenie 3.2 Čerpanie finančných prostriedkov z fondov EÚ a grantov
Opatrenie 1.3 Rekvalifikačné kurzy	Opatrenie 2.3 Práca s rodinami problémových žiakov	Opatrenie 3.3 Výstavba verejného vodovodu a kanalizácie
Opatrenie 1.4 Pracovné poradenstvo a asistancia pri vstupe na pracovný trh prostredníctvom RT	Opatrenie 2.4 Vytvorenie klubovne pre deti a mládež	Opatrenie 3.4 Výstavba čističky odpadových vôd
	Opatrenie 2.5 Preventívne aktivity zamerané na prevenciu záškoláctva	Opatrenie 3.5 Výstavba zberného dvora
		Opatrenie 3.6 Rekonštrukcia sociálnych nájomných bytov
		Opatrenie 3.7 Osveta v oblasti separácie a recyklácie odpadu
		Opatrenie 3.8 Odstránenie nelegálnych skládok odpadu do roku 2026
		Opatrenie 3.9 Výstavba ciest a chodníkov
		Opatrenie 3.10 Vysporiadanie pozemkov v obci
		Opatrenie 3.11 Legalizovanie čiernych stavieb
		Opatrenie 3.12 Výbudovanie detského ihriska v obci

Zdroj: vlastné spracovanie, 2024

K realizácii jednotlivých opatrení sú na roky 2024 – 2030 naplánované projekty, ktoré sú uvedené v tabuľke č. 11.

Tabuľka č. 11.: Projekty obce

Názov projektov podľa oblastí	Zdroj financovania
A) OBLASŤ ZAMESTNANOSTI	
A.1 Zvýšiť počet zamestnancov v sociálnom podniku Červenica	EŠ IF/vlastné zdroje
A.2 Národný projekt Rozvojové tímy I.	EŠ IF
A.3 Podporujúce a pomáhajúce profesie	EŠ IF
B) OBLASŤ VZDELÁVANIA	
B.1 Vybudovanie školskej jedálne v ZŠ	EŠ IF/vlastné zdroje
B.2 Preventívne aktivity zamerané na prácu s rodinou	EŠ IF/ vlastné zdroje
B.3 Zriadenie a vybavenie klubovne	EŠ IF/ vlastné zdroje
C) OBLASŤ BÝVANIA	
C.1 Výstavba verejného vodovodu	EŠ IF/POO
C.2 Výstavba kanalizácie v obci	EŠ IF/POO
C.3 Výstavba čističky odpadových vôd	EŠ IF/POO
C.4 Výstavba zberného dvora	EŠ IF/POO
C.5 Odstránenie nelegálnych skládok odpadu do roku 2026	EŠ IF/POO
C.6 Výstavba a rekonštrukcia ciest	EŠ IF/POO
C.7 Výstavba chodníkov	EŠ IF/POO
C.8 Vysporiadanie pozemkov v obci	EŠ IF
C.9 Legalizácia čiernych stavieb	EŠ IF
C.10 Vybudovanie detského ihriska v obci	EŠ IF
C.11 Rekonštrukcia sociálnych nájomných bytov	EŠ IF/POO

Zdroj: PRO 2024-2030, vlastné spracovanie, 2024

6 REALIZAČNÁ ČASŤ

V nasledujúcej časti predstavíme konkrétne zložky, ktoré sa budú podieľať na realizácii RPO. Popíšeme jednotlivé subjekty, zadefinujeme ich úlohy a postupy a predstavíme finančný plán realizácie RPO.

6.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie RPO

Samotnú realizáciu RPO budú inštitucionálne a organizačne zabezpečovať viaceré subjekty. Partnermi realizácie jednotlivých aktivít RPO sú nasledujúce subjekty:

- subjekty verejnej správy – materská škola, základná škola, relevantné inštitúcie pre jednotlivé oblasti rozvoja obce (ÚPSVaR, okresný úrad – odbor starostlivosti o ŽP, Spoločný stavebný úrad),
- spolupracujúce firmy a spoločnosti, s ktorými má obec zmluvu (na základe VO alebo priamym zadaním),
- vlastníci hnutel'ného i nehnuteľného majetku na území obce,
- spolupracujúce záujmové skupiny, občianske združenia, neziskové organizácie (napr. MAS) so sídlom alebo prevádzkou v obci, s činnosťou, ktorú vykonávajú na území obce,
- donori a poskytovatelia grantov, dotácií, darov.

6.1.1 Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii RPO

Úlohy uvedených partnerov vychádzajú z príslušnej legislatívy, uzatvorených zmlúv i dohodnutých záväzkov v rámci jednotlivých aktivít RPO.

6.1.2 Popis postupov organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie

Realizácia Rozvojového plánu obce začína po vypracovaní a schválení tohto dokumentu obecným zastupiteľstvom. Realizáciu zabezpečuje samospráva po celú dobu platnosti dokumentu v súčinnosti s ÚSVRK SR a rozvojovým tímom. Jednotlivé zložky samosprávy majú pri realizácii rozdielne kompetencie.

Obecné zastupiteľstvo

Obecné zastupiteľstvo vykonáva v súvislosti s RPO nasledovné činnosti:

1. schvaľuje celý dokument Rozvojového plánu obce,

2. každoročne schvaľuje vyhodnotenie plnenia RPO,
3. schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce,
4. schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy,
5. rozhoduje o zmenách a aktualizácii RPO v spolupráci s ÚSVRK SR,
6. vykonáva iné činnosti (ak je to potrebné/relevantné).

Starosta obce

Starosta vykonáva v súvislosti s RPO nasledovné činnosti:

1. podpisuje uznesenie o schválení (i o aktualizácii) RPO,
2. riadi proces realizácie RPO,
3. vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (riadiace orgány jednotlivých operačných programov, dodávatelia, fondy a iné),
4. spolupracuje s externými subjektami,
5. zabezpečuje činnosti na úrovni jednotlivých projektov (príprava projektovej dokumentácie, príslušné povolenia, proces verejného obstarávania, dodávky služieb, tovarov a stavebných prác) a prípravu žiadostí o doplnkové zdroje financovania,
6. komunikuje s partnermi RPO, ktorými sú na národnej úrovni ÚSVRK SR, krajskej VÚC a miestnej úrovni predovšetkým vzdelávacie inštitúcie, spolky, aktivisti a na regionálnej úrovni relevantné inštitúcie,
7. vykonáva iné činnosti (ak je to potrebné/relevantné).

Obecný úrad

Obecný úrad vykonáva v súvislosti s RPO nasledovné činnosti:

1. zabezpečuje inštitucionálne a administratívne veci týkajúce sa plnenia RPO,
2. okrem prípadov, kedy budú žiadateľmi/prijímateľmi projektov iné subjekty v plnom rozsahu zabezpečuje (vykonáva) administráciu a procesy komunikácie, hodnotenia, monitorovania RPO.

6.2 Indikatívny finančný plán realizácie RPO

Ide o vlastné spracovanie na základe komunikácie s vedením obce.

Tabuľka č. 12.: Finančný plán realizácie RPO

A) OBLASŤ VZDELÁVANIA a PRR	1.250.000 €
B) OBLASŤ BÝVANIA a PRR	9.425.800 €
C) OBLASŤ ZAMESTNANOSTI A ZAMESTNATEĽNOSTI a PRR	891 276,78 €
SPOLU	11.567.076,78 €

Zdroj: vlastné spracovanie, 2024

7 MONITOROVANIE A HODNOTENIE

RPO Červenica je živým dokumentom. Jeho realizácia bude dôsledne sledovaná a monitorovaná. Jednotlivé opatrenia a úlohy budú realizované obcou Červenica organizáciami zriadenými a založenými obcou, zaangažovanými aktérmi aktívnymi v obci resp. v spolupráci s ďalšími organizáciami a inštitúciami.

Monitorovanie plnenia RPO Červenica bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení. Na základe výstupov monitorovania a hodnotenia je potrebné následne uskutočniť aktualizáciu strategických cieľov, opatrení a pod.

Monitorovanie a hodnotenie súvisí aj s analýzou a riadením rizík a komunikáciou s verejnosťou ako „pravidelný odpočet“ a prezentácia dosiahnutých výsledkov. Monitoring umožňuje RPO vhodne aktualizovať (časovo a vecne), či uplatniť iný prístup a vychádza z Plánu hodnotenia a monitorovania.

Je dôležité uistiť sa, že vybrané aktivity a projekty skutočne prispievajú k riešeniu identifikovaných problémov a dosiahnutiu strategických cieľov.

Monitorovanie sa realizuje priebežne počas celého trvania platnosti RPO na úrovni plnenia jednotlivých aktivít v spolupráci s ÚSVRK sa aktualizuje v spolupráci RT/RK/OGA/CT.

Výstupom monitorovacieho procesu je súhrnná správa za každý uplynulý kalendárny rok stále k 31.5. nasledujúceho roka za predchádzajúci rok, ktorú vypracuje rozvojový tím a predloží starostovi obce na vedomie. Cieľom monitorovania je získavanie informácií o skutočnom plnení aktivít, čo môže byť východiskom pre zmenu prípadného negatívneho vývoja, spôsobu realizácie, definovanie a prijatie nových či pozmenených opatrení.

Hodnotenie sa realizuje na úrovni celého RPO. Výstupy hodnotenia sú súčasťou súhrnnej správy, ktorú vypracováva rozvojový tím obce a predkladá vedeniu obce.

ZÁVER

Rozvojový plán obce je súhrnným a dôležitým dokumentom, ktorý určuje smerovanie a priority rozvoja obce v nasledujúcom období. Po dôkladnom mapovaní obce a analýze zistených skutočností v oblasti vzdelania, zamestnanosti a bývania sa formulovali kľúčové ciele a opatrenia, ktoré si kladú za cieľ skvalitnenie života obyvateľov obce v nasledujúcom období.

Na spracovaní RPO bola nevyhnutná účasť verejnosti, aby požiadavky zahrnuté v tomto dokumente predstavovali čo najväčší záber potrieb, názorov a pripomienok všetkých obyvateľov obce. Aj preto sa na identifikáciu problémov v obci konalo komunitné fórum a štyri fokusové skupiny, kde sa po prvom, úvodnom stretnutí postupne rozoberali témy vzdelania, zamestnanosti, bývania a protirómskeho rasizmu. Výsledkom týchto stretnutí bolo vypracovanie swot analýz za každú spomínanú oblasť s jej silnými a slabými stránkami, príležitosťami a ohrozeniami. Po dôkladnej analýze súčasného stavu sa prešlo k vytýčeniu najdôležitejších cieľov a priorít v obci vo vyššie spomínaných oblastiach záujmu a k sformulovaniu vízie obce Červenica pre rok 2030. V programovej časti dokumentu, koncepcne a chronologicky nadväzujúcej na strategickú časť, došlo k zostaveniu najdôležitejších opatrení a projektov, ktoré majú za cieľ zabezpečiť realizáciu programu rozvoja obce. Realizačná časť projektu zahŕňa jeho inštitucionálne a organizačné zabezpečenie potrebné pre úspešné naplnenie cieľov RPO s podrobným popisom činností jednotlivých zložiek samosprávy obce Červenica. Dôležitou a nevyhnutnou súčasťou RPO je aj finančný plán, ktorý predstavuje investície a výdavky potrebné na podporu a rozvoj sledovaných oblastí.

Je nevyhnutné uviesť, že realizácia RPO bude priebežne monitorovaná a hodnotená počas celého obdobia trvania jeho platnosti, aby sa tak zaistila a preverila účinnosť jednotlivých opatrení vedúcich k dosiahnutiu vytýčených cieľov.

Veríme, že RPO bude odrazovým mostíkom pre budúci rast a prosperitu obce Červenica a výraznou mierou prispeje k naplneniu cieľov a vízií, zahrnutých v jeho obsahu. Ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na jeho tvorbe, ako aj na jeho budúcej realizácii v súčinnosti samosprávy obce, ÚSVRK SR a CRT.

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

AOZ- Asistent osvetly zdravia
ARK - Atlas rómskych komunít
CT- Cestujúci tím
CRT- Centrum rozvojového tímu
ČOV- Čistička odpadových vôd
Č.- Číslo
DHZ- Dobrovoľný hasičský zbor
EÚ - Európska únia
EŠ IF - Európskych štrukturálnych a investičných fondov
FS- Fokusová skupina
KF- Kominutné fórum
MAS- Miestna akčná skupina
m.n.m - metrov nad morom
MRK - Marginalizované rómske komunity
MŠ - Materská škola
NP RT I.- Národný projekt Rozvojové tímy I.
OcÚ- Obecný úrad
OGA- Odborná garantka aktivít
PHSR- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
PO- Prioritná oblasť
POO- Plán obnovy a odolnosti SR
PRO – Plán rozvoja obce
PRR- Protirómsky rasizmus
RPB- Rozvojový pracovník pre bývanie
RPP- Rozvojový pracovník plánovania
RPPP- Rozvojový pracovník pre pracovné poradenstvo
RK- Regionálny koordinátor
RT- Rozvojový tím
SODB- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SOŠ- Stredná odborná škola
SŠ- Stredná škola
s.r.o.- Spoločnosť s ručením obmedzeným
SR- Slovenská republika
Spol.- Spoločnosť
SZČO- Samostatne zárobkovo činná osoba
ÚPSVaR - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
ÚSVRK - Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity
VO- Verejný obstarávateľ
VÚC- Vyšší územný celok
ZŠ- Základná škola
ŽP- Životné prostredie

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

MDVRR (2015): *Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC*. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015

Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja

https://mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2020/09/Methodika_PHRSR2020.pdf

Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja pre programové obdobie po roku 2020

<https://mirri.gov.sk/sekcie/regionalny-rozvoj-2/metodika-tvorby-implementacie-phrs/>

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja PSK na roky 2021-2030

<https://psk.sk/domov/samosprava/vyzvy-granty-a-dotacie/nove-programove-obdobie-2021-2027/phrsr-psk-2021-2030/>

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Červenica (2015-2020)

<https://www.obeccervenica.sk/program-hospodarskeho-a-socialneho-rozvoja-obce-cervenica-a22-57>

SODB 2011 - *Sčítanie obyvateľov, domov a bytov k 2011*

<https://census2011.statistics.sk/>

SODB 2021 - *Sčítanie obyvateľov, domov a bytov k 2021*

<https://www.scitanie.sk/>

Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030

Návrh Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030

<https://mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2021/01/SLOVENSKO-2030.pdf>

Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, 1. Časť

Stratégia 2030 *Stratégia pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do roku 2030*

<https://www.romovia.vlada.gov.sk/strategie/strategia-pre-rovnost-inkluziu-a-participaciju-romov-do-roku-2030/>

Quo vadis, Romale? - *analyticko-strategický dokument o rómskych komunitách na území PSK*

<https://www.inovacne.sk/video-quo-vadis-romale-reportaz/>

Financovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Internetové zdroje:

<https://www.obeccervenica.sk/>

<https://www.romovia.vlada.gov.sk/>

https://www.upsvr.gov.sk/po.html?page_id=240936

<https://psk.sk/domov/samosprava/vyzvy-granty-a-dotacie/nove-programove-obdobie-2021-2027/phrsr-psk-2021-2030/>

<https://www.romovia.vlada.gov.sk/atlas-romskych-komunit/atlas-romskych-komunit-2004/?csrt=1901907171024135695>

<https://www.romovia.vlada.gov.sk/atlas-romskych-komunit/atlas-romskych-komunit-2013/?csrt=1901907171024135695>

<https://www.romovia.vlada.gov.sk/atlas-romskych-komunit/atlas-romskych-komunit-2019/?csrt=1901907171024135695>

<https://romovia.vlada.gov.sk/strategie/strategia-pre-rovnost-inkluziu-a-participaciu-romov-do-roku-2030/?csrt=5192585116727383261>

Príloha č.1 Spracovatelia Rozvojového plánu obce Červenica 2024 – 2030

Spracovatelia rozvojového plánu obce Červenica		
p. č.	titul, meno a priezvisko, titul	Úloha, pozícia pri spracovaní dokumentu
1.	Jana Ferková, Mária Gáborová, Denisa Husárová, Mgr. Bianka Jenčuráková, Mgr. Milena Kolodová, Bc. Milan Husár, Viktoria Maľarová, Mgr. Dominika Jadvišová, Alena Horvátvová	spracovateľ mapovania
2.	Mgr. Dominika Jadvišová	spracovateľ projektového portfólia
3.	Marián Zeleňák	spracovateľ ostatných častí dokumentu
4.	Mgr. Agáta Čisárová	facilitátor, regionálna koordinátorka
5.	Mgr. Dominika Jadvišová	pomocný facilitátor
6.	Mgr. Rastislav Zubaj	konzultant, člen cestujúceho tímu
7.	Mgr. Miroslava Chovancová	konzultant, odborný garant aktivít
8.	Mgr. Nicole Fuchsová	konzultant, odborný garant aktivít
9.	Mgr. Jozef Mihalčín	konzultant, zastupujúci regionálny koordinátor